

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

От: **Доцент, доктор Камен Димитров Петров**, Университет за национално и световно стопанство, Научна специалност 3.7 Администрация и управление (Народно стопанство – Геоикономика и регионално развитие), преподавател в катедра „Регионално развитие“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в *професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ (Регионално развитие)*

Автор на дисертационния труд: *Антонина Трайкова Атанасова*
Тема на дисертационния труд: ***Интелигентните градове – нова възможност за планиране и развитие на градската инфраструктура***

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед РД 38-534/10.11.2021 на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ - град София.

1. Информация за дисертанта

Дисертант Антонина Трайкова Атанасова е родена на 23 април 1993 година. През 2016 година е завършила СУ „Св. Климент Охридски“, в бакалавърска програма по „Регионално развитие и политика“. Магистър е по „Планиране и управление на териториалните системи“ в същият университет. Докторант Атанасова се е обучавал по докторска програма към *катедра Регионално развитие / Геолого-географски факултет* на СУ Св. Климент Охридски по *научна специалност 3.7 Администрация и управление (Регионално развитие)* съгласно Заповед на Ректора СУ „св. Кл. Охридски“ №РД-20-177/26.01.2018 г. Обучението е осъществено в *редовна и задочна* форма през периода 01.02.2018 до 19.06.2021 година. От посочената биографична справка е видно е натрупаният опит в сферата на регионалното развитие и управлението на проекти. Учебно-методическата и педагогическата подготовка, както и работата по дисертационния труд, заложили по индивидуалния план, са изпълнени съгласно изискванията.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е с наименование **Интелигентните градове – нова възможност за планиране и развитие на градската инфраструктура**“. Подобен труд има своята актуалност и съвременност при научните изследвания. Дисертант Атанасова е структурирала дисертационния си труд в увод, три глави и заключение, като е добавила използваните литературни източници и приложенията. Налично е воляизявление на дисертантката за самостоятелно разработване на дисертационния труд. Предложената структура отговаря на изискванията на подобно целенасочено изследване. Дисертационният труд се състои от увод, 3 глави, заключение, използвани източници, 11 таблици, 24 фигури, 6 приложения, резюме на научните приноси и списък на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд. Основният текст е 185 страници. Важно е да определим, че основния текст, представлява едно всеобхватно изследване на поставената тема, свързано с редица резултати, имащи приносен характер. По отношение на използваната научна литература може да се обърне внимание на необходимостта да се подчертае научните постижения и на други автори работещи по изследваните проблеми като Т. Тодоров, Калинков, Ковачев, Найденов и К. Петров, но това не омаловажава достойнствата на нейното изследване. Можем да приемем, че посочените 156 интернет източници по проблема на дисертационния труд, ползваните повече от 40 стратегически и документални източници, както и 107 литературни източници, от които само 8 на български език са достатъчни за изпълнението на целта на изследването. Представеният ми за становище дисертационен труд се отнася до една не само актуална, но и многоаспектна, интердисциплинарна и сложна проблематика. В тази посока всепризнато е, че интелигентните системи са стратегическо средство не само за да подобриш публичната среда, но и да останеш конкурентноспособен. В тази посока подобен труд свързан с интелигентния град е важен за развитието на регионалната наука и подобряване на геоурбанистичните модели за управление. Основната цел на изследване е да се разкрият новите възможности за планиране и развитие на градската инфраструктура, които произтичат от концепцията за умен град. Така поставена целта е изпълнима и релевантна с процесите на планиране на градските системи. Поставените 6 задачи имат своето основание и кореспондират с целта, макар авторката да поставя някои ограничения, които отчитат трудностите при подобни разработки. На практика интелигентния град в нашите условия може да се реализира в определена степен, което по безспорен начин е наложило ограниченията в настоящето изследвания. Използваната методология е релевантна с научното изследване. Така можем да обобщим, че в увода докторант Атанасова обосновава актуалността на избраната от нея тема, представя авторската теза и произтичащите от нея обект и предмет, целта и задачите, както и обхвата и ограниченията в дисертационния труд. В първата глава подробно са разгледани същността, характеристиката и видовете

концепции свързани с интелигентните градове, Направена е характеристики и са разгледани основните фактори за развитие на интелигентния град. Основни принципи на развитие на интелигентния град. Разгледани са интелигентни решения в развитието на умните градове. Направени са основни ограничения пред развитието на концепцията за умен град. Във втората глава е анализирана възможността за планиране и развитие на градската инфраструктура, избрани добри практики от Европа. В тази част интерес представлява методологията и параметрите при изследване на интелигентните градове. В третата глава е адаптиран модел за интелигентен град на примера на Бургас. Фокусът в главата е и върху развитие на идеята за интелигентните градове в нашата страна. Разгледан е социо-икономически и демографски профил на гр. Бургас в контекста на концепцията за интелигентен град. Изведено е виждането за реализирани иновативни практики за трансформиране на град Бургас в умен град. Предложен е и адаптиран модел за интелигентен град Бургас. Предложена е индикаторна рамка за оценяване на напредъка в процеса на трансформация на Бургас в умен град. Като завършек на дисертационния труд са представени заключението, използваните информационни източници и приложенията.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представените от дисертант Атанасова научни приноси са изчерпателни и изведени със съответните научни аргументи. Считам, че посочените научни и научно – приложни достижения за труда са видими и неоспорими. Дисертационният труд е резултат на целенасочено самостоятелно изследване, в което личат задълбочени теоретични и практически познания по отношение на развитието на интелигентните градове. В съдържателно отношение, то е „пилотно“ изследване, което притежава добра структура и логическа последователност, обособени в три глави. Приоритетно е приложен интердисциплинарния изследователски подход в изследването. Разработен е и концептуален модел за управление на интелигентните системи в избран град в България (Бургас). Подробно са анализирани и използваните стратегии за комерсиализация на обектите на обект на интелигентния град.на Поставените цел и задачи са реално постигнати в хода на изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представения дисертационен труд е извършена значителна проучвателната дейност, за която може да се съди както по големия обем анализирани литературни източници, така и по резултатите от проведеното научно изследване. Конкретните приноси на труда могат да бъдат обобщени, както следва.

Дисертационният труд представлява новост, защото характеризира интелигентния град в сферата на регионалното развитие в контекста на нов подход на инфраструктурна осигуреност. Тук трябва да направим уговорката, че по отделни въпроси от обхвата на дисертацията са били предмет на

изследване и в други научни публикации от областта на интелигентното развитие на градове, но в този си вид представеният труд е първото цялостно изследване у нас, в което се извършва подробна съпоставка в областта на регионалното развитие. Дисертацията ще бъде полезна за изследователите, които работят по проблемите на интелигентното развитие на градовете. В голяма степен налице е и интердисциплинарност на изследването, което е създава възможност то да бъде използвано и в други области извън регионалното развитие.

Дисертант Атанасова е положила съществени усилия за обобщаването и представянето на голям обем справочна и статистическа информация. Събраните и включени като приложения към дисертацията данни ще са от съществена полза за провеждането на бъдещи научни изследвания в областта на градското развитие и управлението на геоурбанистичните системи.

Като самостоятелен принос може да се посочи анализът на разнообразието на механизми свързан с умният град като нова концепция, насочена към управление на градовете и градските райони по модерен начин, като се използват най-новите и модерни технологични решения. Систематизираните индикатори за измерване на напредъка на интелигентните градове, могат да бъдат използвани като методология за извеждане на особеностите на S.M.A.R.T градовете. В тази посока приемам мнението на авторката, че „Новите възможности за планиране и развитие на градската инфраструктура, които предлагат интелигентните градове са изключително важни в контекста на свръхурбанизацията в развития свят и негативните климатични проблеми, за които основно отговорни са градовете..“

Като обобщение приемам, че настоящето изследване има практико-приложен характер и достатъчен приносен характер. Предлагам принос 1 да се дообогати, а приноси 2 и 4 да се обобщят, съответно принос 5 да се допълни. Резултатите от изследването обогатяват академичното и приложното знание в областта на регионалното развитие и са атестат за академично израстване на докторант Атанасова.

Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите на докторанта са изготвени в съответствие с изискванията по индивидуалния учебен план и са свързани с неговото изследователско направление. По темата на дисертационния труд са представени 3 самостоятелни публикации. Видно е, че публикациите отразяват основни моменти и постижения, свързани с отделни етапи от изследователската работа на докторанта.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертанта е коректно изготвен в структурно и в съдържателно отношение и напълно отразява основната изследователска проблематика. Забележките към него се отнасят до по-подробно и по-прецизно

формулиране на научни приноси. В заключение споделем, че автореферата с неговото структуриране и стил на изложение удовлетворяват напълно изискванията за синтезирано представяне на дисертационното изследване

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на дисертанта да продължи изследванията си в направлението свързано с градското развитие и геоурбанистиката в дълбочина, защото от настоящият труд се вижда потенциала за научна работа. Препоръчвам също така да оформи дисертационния си труд за целите на неговото публикуване и използване като учебна литература по свързана с проблемите на градското управление и интелигентно развитие на градовете. Тук е мястото да подчертая, че с оглед сложността на поставената от докторант Атанасова цел, трудностите при решаването ѝ са неизбежни. Слабата разработеност досега в България на обекта и предмета на дисертационното изследване е предизвикателство към традиционните изследователски подходи и е основа за дебат по някои от формулираните оценки и изводи. Предвид направените дотук уточнения бих препоръчал на авторката да доразвие дисертационното изследване с нови публикации в изследваната област. Към автора на дисертацията имам следния въпрос: **Как тя вижда възможността за изграждане и ефективно управление на интелигентната инфраструктура в градовете на България в следващите 10 години?**

7. Заключение

Дисертационният труд **Интелигентните градове – нова възможност за планиране и развитие на градската инфраструктура** с автора докторант Антонина Трайкова Атанасова и научен ръководител доц. д-р Климент Найденов е завършено авторско изследване по актуален проблем с теоретична и научно-приложна насоченост. Разработен е в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на ОНС „доктор“, съгласно ЗРАСРБ и вътрешно нормативната уредба на СУ “Св. Климент Охридски“. Това ми дава основание да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да оценят положително дисертационния труд на тема както и да гласувам положително „ЗА“ присъждането на ОНС „доктор“ на докторант Антонина Трайкова Атанасова.

02.12.2021 /гр. София

Подпис:
(доц. д-р Камен Петров)